

Huvudman

Kungsbacka kommun
info@kungsbacka.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom prövning efter lovskola i årskurs 9 i grundskolans lovskola placerad vid Aranäsgymnasiet i Kungsbacka kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kungsbacka kommun att senast den **16 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende organisering av lovskola, prövningens genomförande samt betygskatalogen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kungsbacka kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kungsbacka kommun ska vidta följande åtgärder

Organisering av lovskola

1. Huvudmannen ska bestämma vid vilken skolenhet som lovskolan anordnas. (10 kap. 23 e § skollagen)

Prövning - Bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna

1. Se till att läraren, när betyg sätts efter prövning, gör en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som

gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 och 23 §§ skollagen)

Betygskatalog

1. Se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Det innebär även att om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå av betygskatalogen. (6 kap. 10 § skolförordningen [2011:185] samt 7 och 9 §§ Skolverkets föreskrifter [2011:123] om betygskatalog)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser erbjudandet av provning och betygssättningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4802) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av lovskolan i grundskolan i Kungsbacka kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola. Lovskolan är en central lovskola som tar emot elever från samtliga av kommunens grundskolor med årskurs 7-9. Lovskolan bedrivs i Aranäsgymnasiets lokaler.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring provning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av provning och betygssättning. I tillsynen har brist uppmärksamats som inte ingår i ovan nämnda tillsynsram, i beslutet benämnd "Organisering av lovskola".

Tillsynen har genomförts genom besök i lovskolan den 18 juni 2025 och intervjuer med lärare och rektorn för lovskolan har genomförts den 13 och 14 augusti 2025. En representant för huvudmannen har också intervjuats. Huvudmannen har inkommit med kompletterande information den 4 september 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, slutbetyg och en lärarförteckning. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Organisering av lovskola

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av information från huvudmannen framkommer att Kungsbacka kommun under juni månad bedriver en central lovskola som tar emot elever från samtliga kommunala grundskolor med årskurs 7-9 i Kungsbacka kommun. Denna lovskola bedrivs samlat i lokalerna på den kommunala gymnasieskolan Aranäsgymnasiet. Huvudmannens representant beskriver i intervju att lovskolan nyttjar lokalerna på gymnasieskolan men att lovskolan inte tillhör någon av gymnasieskolans skolenheter. I intervjuer med rektorn för lovskolan och huvudmannens representant beskrivs att lovskolan inte heller är en egen skolenhet.

Rektorn för lovskolan beskriver det som att hen är tillförordnad rektor för samtliga grundskolerektorer under tiden då lovskolan pågår. Rektorn beskriver att grundskolerektorerna, via en e-tjänst, godkänner att lovskolan tar hand om eleverna men att det inte finns någon annan dokumentation från rektorerna med en delegation. Vidare framkommer av huvudmannens komplettering att samtliga av grundskolornas rektorer i tjänst varit i tjänst hela eller delar av tiden lovskolan pågick. Vidare framkommer i information från huvudmannen att det är verksamhetschefen för Kvalitet och Utveckling som utser rektorn för lovskolan. Skolinspektionen har i samband med tillsynen fått del av verksamhetschefens *Beslut om ansvarsfördelning för lovskola – sommaren 2025* där det står att rektorn för lovskola utses som tillfälligt ansvarig rektor för lovskoleverksamheten under perioden den 16 juni till den 30 juni 2025.

Rättslig reglering

Huvudmannen bestämmer vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. (10 kap. 23 e § skollagen)

Av förarbetena framgår att huvudmän måste få de praktiska förutsättningarna som krävs för att anordna lovskola. Det kan exempelvis vara nödvändigt för en huvudman att samla lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, för att på så sätt få en rimlig utformning av undervisningsgrupperna och även få tillgång till behöriga lärare. Regeringen delar utredningens bedömning att bestämmelsen om att en elev enligt huvudregeln ska placeras på en kommuns

skolenhet utifrån vårdnadshavarens önskemål, inte bör utgöra ett hinder mot att en kommun samlar lovskolans elever vid någon eller några av kommunens skolenheter. (Prop. 2016/17:156, s. 36.)

I förarbetena framgår att bestämmelsen i 10 kap. 23 e § skollagen reglerar huvudmannens rätt att avgöra vid vilken eller vilka skolenheter som lovskolan ska anordnas. Vidare framgår att den ger en huvudman rätt att samla lovskolans elever vid en viss skolenhet och på så sätt se till att undervisningsgrupperna får en lämplig utformning. Det finns således möjlighet för huvudmannen att utforma undervisningsgrupperna utifrån exempelvis vilka behov eleverna har eller vilka ämnen som eleverna behöver undervisning i. Möjligheten att bedriva lovskola vid någon eller några skolenheter förbättrar även förutsättningarna att rekrytera behöriga lärare. (Prop. 2016/17:156, s. 62.)

Vidare framgår att om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret. (Prop. 2016/17:156, s. 42.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Kungsbacka kommuns verksamhet inte uppfyller författningarnas krav avseende att huvudmannen ska bestämma vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. Utredningen visar att Kungsbacka kommun bedriver en central lovskola men att lovskolan inte tillhör en specifik skolenhet. Ett grundläggande krav när det gäller organiseringen av lovskola är att lovskolan bedrivs vid en skolenhet. Av förarbetena framgår också att huvudmannen har rätt att samla lovskolans elever vid en viss skolenhet. Även om en huvudman väljer att bedriva en central lovskola ska lovskolan alltså tillhöra en viss skolenhet, och det är i dessa fall rektorn på den skolenheten som också har rektorsansvaret. Denna rektor ansvarar för att betygen efter provning förs in i betygskatalogen på lovskolans skolenhet och det är den rektorn som ska utfärda nya slutbetyg efter provning. Att huvudmannen i detta fall inte har bestämt vilken skolenhet som lovskolan tillhör medför därför även en otydlighet när det gäller rektorsansvaret, oklarheter om vilken betygskatalog som elevernas betyg efter provning ska föras in i samt vilken rektor som ska utfärda elevernas nya slutbetyg. Se vidare under avsnitt *Betygskatalog och slutbetyg* nedan.

Provning - Bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygsriterierna

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Läraren som ansvarat för provningen och betygssättningen i ämnet idrott och hälsa beskriver i intervju att uppdraget vid lovskolan har inneburit att elever som saknat godkända kunskaper i simning skulle få möjlighet att uppnå det. Läraren beskriver att det som ingick i provningen är vad som anges i kursplanens betygsriterium om att kunna simma, det vill säga *Eleven hanterar nödsituationer (på land och) vid*

vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge. Läraren tillägger att de i undervisningen även tagit upp *säkerhet i och vid vatten*. Enligt läraren har det inte i prövningen ingått andra betygskriterier som finns i kursplanen och uppdraget var att pröva simning och inte ämnet idrott och hälsa i sin helhet. Läraren beskriver att hen har fått den tidigare lärarens samlade bedömning om vilket betyg eleven skulle få i ämnet när eleven klarat betygskriteriet som rör simning och inte någon information eller underlag från tidigare lärare kring elevens kunskaper inom de andra kriterierna i ämnet. Rektorn för lovskolan bekräftar i intervju att inga andra betygskriterier än det som rör simning ingår i prövningen och uppger även att läraren tar in den tidigare lärarens bedömning i ämnet.

Läraren som ansvarat för prövning och betygssättning i ämnet svenska beskriver i intervju att vad som ska ingå i prövningen avgörs i samband med en genomgång av vad eleven klarat av tidigare i ordinarie skola. Läraren beskriver i relation till ett elevexempel att hen fått underlag på vad eleven klarat av tidigare i form av en ifylld matris från tidigare lärare och har utifrån detta kunskap om vad eleven inte klarat i ämnet. Läraren beskriver att det i elevens prövning endast ingick de moment som eleven tidigare inte klarat, i detta fall kopplat till att skriva text. I prövningen av eleven har det inte ingått någon prövning i den muntliga delen som finns i betygskriterierna för ämnet svenska, såsom att samtala om och diskutera varierande ämnen eller exempelvis att eleven läser skönlitteratur med flyt, att eleven söker och väljer information utifrån olika källor eller att eleven för resonemang om några aspekter av språk och språkbruk i Sverige och Norden. Läraren beskriver att hen ser en utmaning med att samla ihop och bedöma alla delar i ämnet under tiden i lovskolan och att det behövs en samverkan med tidigare lärare för att få ett underlag för bedömning av eleven. Liknande upplägg av prövning har, enligt läraren, också funnits för ytterligare en elev som tas upp som ett elevexempel, där eleven prövades i textskrivande.

Läraren som ansvarat för prövning och betygssättning i ämnet engelska beskriver i intervju att prövningen genomförs med ett gammalt nationellt prov och att det är enbart det nationella provet som används i prövningen med anledning av den korta tiden i lovskolan. Läraren tittar även på det övningsmaterial och kartläggningen som eleverna gjort under lovskolan för en bedömning av elevernas kunskaper, men prövningen består av nationella provet. Läraren beskriver dock att det nationella provet inte är heltäckande. Exempelvis får läraren inte med det betygskriterium som rör att eleven väljer och värderar innehåll i muntliga och skriftliga källor av olika slag och använder dem, eftersom eleverna inte gör ett sådant arbete i prövningen. Proven prövar, enligt läraren, inte heller exempelvis att eleven kan hantera texter av olika slag.

Rektorn för lovskolan beskriver i intervju att hen inte känner till det som framkommit om att vissa betygskriterier kopplade till svenska och engelska inte alltid ingår i prövningen och att hen litar på lärarnas profession. I huvudmannens komplettering efter tillsynsbesöket beskriver rektorn att hen har en diskussion om bedömning med varje lärare men inte specifikt om vad nationella prov tar upp utan

om hur de kommer att göra för att få en så god bild av elevens kunskaper som möjligt.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå provning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå provning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om provningen. (10 kap. 23 § skollagen)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygsriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterierna. (Förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 2.7 Bedömning och betyg)

I Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) beskrivs skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen. Läroplanen innehåller också kursplaner med tillhörande betygsriterier.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det i Kungsbacka kommuns verksamhet finns brister i genomförandet av provningar i lovskolan. Utredningen visar att de provningar som har gjorts för elever i ämnena idrott och hälsa, svenska respektive engelska inte har omfattat samtliga betygsriterier i respektive kursplan. Detta är en brist då det av skollagen och läroplanen framgår att läraren ska göra en sammantagen och allsidig bedömning i förhållande till de nationella betygsriterierna. Det innebär att en elevs kunskaper vid provning ska betygsättas i förhållande till samtliga betygsriterier. Betyg efter provning sätts med utgångspunkt i vad eleven kan vid provningstillfället. En provning får inte vara en komplettering där endast vissa delar av betygsriterierna provas, utan elevens kunskaper i förhållande till betygsriterierna för ämnet i sin helhet måste säkerställas.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Av de betygskataloger för betyg satta på lovskolan som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen framgår bland annat uppgifter om elevens namn och personnummer samt det betyg som satts efter prövning i lovskolan. I dessa betygskataloger framgår dock inte elevens tidigare betyg i ämnet prövningen skett. I kompletterande information från huvudmannen framkommer att det i nuläget inte verkar vara möjligt för dem att föra in båda betygen i det administrativa systemet men att de undersöker detta.

Av samtliga betygskataloger som Skolinspektionen tagit del av finns en datering angiven, en underskrift av personen som är rektor för lovskola, namnförtydligande samt titeln *lärare* angivet. Såväl lärare som rektor för lovskolan uppger i intervju att betygen har beslutats av respektive lärare som genomfört prövningen. Rektor uppger att hen inte beslutat om något betyg, inte heller i egenskap av rektor. Rektorn beskriver att betyg förs in i betygskatalogen efter lärare lämnat ifrån sig vilket betyg eleven ska få och att rektorn sedan signerat respektive betygskatalog då det inte har gått att lösa tekniskt på annat sätt.

Slutbetyg

Rektorn för lovskolan beskriver att eleverna kan få nya slutbetyg om de begär det men att de flesta elever är nöjda med att de nya betygen förs in i systemet som hanterar gymnasieantagningen. Rektorn har inte utfärdat några slutbetyg för elever innevarande år. Rektorn beskriver att eleverna har fått sina betyg i ämnet hemskickade, kan se betygen digitalt och att betygen har förts in i det system som hanterar gymnasieantagningen.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. (6 kap. 10 § skolförordningen)

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter prövning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalifierade elektroniska signaturer. (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog)

En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygskatalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Kungsbacka kommuns verksamhet inte uppfyller författningarnas krav avseende innehållet i betygskatalogen. Av utredningen i ärendet framgår att betygskatalogen för elever som fått betyg i lovskolan saknar vissa uppgifter som en betygskatalog ska innehålla. Enbart elevers nya betyg efter provning i lovskolan framgår i betygskatalogen trots att eleverna har betyg i ämnet sedan tidigare. Detta är en brist då såväl det gamla som det nya betyget ska framgå när ett betyg sätts efter provning. Vidare ska den som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur, vilket inte heller gjorts. I stället har rektorn för lovskolan skrivit sin underskrift i betygskatalogen, fastän rektorn inte fattat något beslut om betyg. Detta är således en brist.

Skolinspektionen har ovan i detta beslut (se avsnitt *Organisering av lovskola*) bedömt att huvudmannen inte har bestämt vid vilken skolenhet som lovskola ska anordnas. Av detta följer att det inte heller är möjligt att avgöra i vilken betygskatalog som elevernas betyg ska föras in i samt vilken rektor som ska utfärda slutbetygen. Skolinspektionen har därmed inte bedömt denna hantering i detta beslut.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. (26 kap. 10 § skollagen)

Kungsbacka kommuns verksamhet uppfyller inte författningarnas krav vad gäller organisering av lovskola, provningens genomförande samt betygskatalogen. Det finns därför skäl att förelägga Kungsbacka kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Prövning - Erbjudande om prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl rektorn för lovskolan som lärare som ansvarat för prövningen beskriver i intervju att elever har erbjudits prövning i de ämnen som undervisningen i lovskola avsett. Det framkommer i samma intervjuer samt betygskataloger att prövningen har skett inom ramen för lovskolans verksamhet, senast den 30 juni 2025.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. (10 kap. 23 § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att en huvudman också ska, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Vidare framgår att lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven slutat årskurs 9. (10 kap. 23 b § andra stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn för lovskolan och lärare framkommer att de fem lärare som har fattat beslut om betyg är de fem lärare som har ansvarat för prövningar i respektive ämne, det vill säga i ämnena engelska, idrott och hälsa, matematik, svenska och svenska som andraspråk. Av inkommen information från huvudmannen inför tillsynen samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att samtliga dessa lärare är legitimerade.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas

ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen)

Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna. (6 kap. 3 § skolförordningen)

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen (2010:800) samt 3 och 4 §§ i detta kapitel gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning

1. i modersmål, eller
2. som avses i 2 kap. 17 § skollagen.

Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2. (6 kap. 5 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Christian Floer.

Utredaren Ingrid Jerkeman har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Madeleine Olofsson och regionjurist Ellen Delby Susic medverkat.